

IV 61
Kapsel
40-

[Topelius, Zacharias]

ELIAS LÖNNROT.

VID KEJSERLIGA ALEXANDERS-UNIVERSITETETS I FINLAND

MINNESFEST

DEN 13 MAJ 1884.

I.

En i sender mörknar natten,
En i sender ljusnar dagen,
Ensam föddes Wäinämöinen,
Sångaren för alla tider.

Honom vardt all vishet gifven,
Ursprungsorden, kraftens källor;
Blott *ett* ord han icke visste:
Kristus han till döden dömde.

Sampo vardt i stycken slaget,
Kantele begrofs i hafvet,
Sorgsen flydde Wäinämöinen
Bort från tidens öde stränder.

* * *

En bland många tändes stjernan,
Ett bland många samlar biet,
En bland många gafs åt Suomi
Nya tiders runofader.

Ursprungsordet, kraftens källa,
Vardt för honom uppenbaradt,
Och med böjda knän för Kristus
Stämde psalmen in i runan.

Då vardt Sampo sammanfogadt,
Kantele vardt åter strängadt,
Och från tidens stränder flydde
Segerkrönt ELIAS LÖNNROT.

* * *

Nu är forntids sägn fullkomnad,
Nu har vise Wäinämöinen
Lemnat sina sköna sånger
Åt sitt folk till evig glädje.

Dem skall ingen sorg fördunkla,
Dem skall intet haf begrafva;
Kraft skall gå ur kraftens källa,
Ur det höga ursprungsordet.

II.

Så tyst, så ensligt var hans lugna bo.
Långt brusade i fjerran lifvets äflan,
Och intet skum från stormupprörda vågor
Slog här mot stranden af hans stilla sjö.
Den höga furan vaktade hans portar,
I granen susade en forntids sägner,
Och vårens fåglar sjöngo här i björken
Om Finlands skönhet och Guds allmakts lof.

En väg var banad genom skogens snår.
En vandrare sågs tvekande på vägen
Och undrande, om han ej vilse gått.
— Hvad söker du? — Ett vida frejdadt namn;
En folkens storman; en af tidehvarfvets
Och alla tiders störste, mäktigaste
Upptäckare, som gaf sitt folk och verlden
Årtusendens förgättna arf igen.

— Gå, vandrare! Hit når ej menskors pris,
Förgäfves slösar ryktet här sitt loford,
Här finns ej eko för dess bjellerklang.

Här bor en Guds och folkets tjenare;
Den ringaste tror sig förmer, än han,
Den mest förglömde är ej mera ödmjuk,
Den enklaste ej enklare i sed.
Men söker du arbetaren, i hvilken
Det bästa af hans folk, dess lugna kraft,
Dess tålmod, dess manliga förtröstan,
Dess starka tro, försakelse och kärlek
Med andens rika gåfvor fått gestalt:
Välän, träd in! Och söker du måhända,
Trött vid ett fåvitskt tal om tvenne hjertan
I samma bröst, ett enigt fosterland,
Här är det helt. Här slår dess varma hjerta
Odeladt kärleksfullt. Här går dess lifsström
Befruktande till allt och söker främst
De skymda, djupt i skuggan glömda dalar,
På hvilka intet solsken fallit än.
Säg ej till berget: käre, maka åt dig!
Säg ej åt furan: löfva dig till björk!
Säg hellre med arbetaren derinne:
Res dig, förgätna stam, ur natt och vanmakt
Till skogens jemnhöjd! Veckla ut din fågring!
Väx till ditt fulla mått! Förblif dig sjelf,
Men bred din krona mot den vida världen,
Drick mærg och ungdomskraft af himlens ljus!

O, vandrare, hvemhelst du är, om främling,
Om dotter eller son af detta land,
Träd lycklig in med blottadt hufvud här!
Här bor en stormakt, en af verdens största,
Det tysta arbetet, som icke braskar
Och icke kifvas, men som, likt ett vårregn,
Bortsmälter isar, vattnar fosterjorden,
Nyföder folk, omskapar tidevarf.
Det starkaste, det, som består för sekler,
Det gror i ringhet, växer upp i armod
Och skall fullkomnas sist i herrlighet.
Allsvåldig Gud nedlägger sina skatter
I sköra lerkärl, för att kraften, segern,
Fullkomningen skall vara Hans, ej vår.
Stort är blott det, som vet sig sjelf försaka;
Blott den, som gifver allt, får allt tillbaka.

III.

Grönska, o land, i vårens första fågring,
Stråla af kärlek, sjung med lösta vågor
Vidt kring den graf, som gömmer siste kämpen
Från gångna dagar!

Icke i sorgdrägt, som hans storhets enka,
Smyckad till fest skall du begråta honom
Med dina majregn, som en fallen konung,
I segerglädje.

Så skall han sörjas, som den flydda vinterns
Vänsälla stjerna sörjes, när hon slocknar,
Dold bakom granen, tyst i morgonljuset
Af nya vårar.

Honom hans folk i tusen år förbidat,
Tusende år skall det hans runor stafva;
Men blott en enda gång i folkens tidsmått
Göres *hans* gerning.

Plog skall förvandla öde mo till lustgård,
Tankar arbeta, mod och kärlek segra,
Men aldrig mer skall folkets djupsta lifsgrund
Glömmas och bergas.

En, en står kvar för än ofödda slägten
Som högt vid sundet mellan tvenne världshaf
Fyrtornet märker ut hvar forntid strömmar
In i en framtid.

Våg efter våg dör spårlös bort i hafven;
Långt genom tidens fjärdar rullar framåt
Berghög en dyning: det är vågsvall efter
Finlands Elias.

